

Palestina: violències i impactes de gènere en temps de genocidi

Palestina: violències i impactes de gènere en temps de genocidi

Pamela Urrutia Arestizábal

Escola de Cultura de Pau – Associació Hèlia

Desembre del 2025

Sumari executiu

Des de l'octubre del 2023, la població palestina ha estat objecte d'uns nivells extraordinaris de violència per part d'Israel. En un escenari de genocidi –cada cop més documentat i denunciat com a tal– i de persistència de les violències, opressions i discriminacions imposades pel règim d'apartheid i colonització israeliana, sembla rellevant atendre, documentar i visibilitzar els impactes des d'una perspectiva de gènere. Amb aquest prisma, aquest informe posa el focus en com han afectat la població palestina les violències exercides en temps de genocidi, posant especial atenció a les conseqüències en les vides i els cossos de les dones i les nenes –i tenint en compte també, tot i que amb menys exhaustivitat, les repercussions en homes i nens–. L'anàlisi s'articula al voltant de quatre temàtiques: (1) la vulneració del dret a les vides palestines –evidenciant els impactes sense precedents en termes de letalitat de l'ofensiva israeliana, especialment en el cas de dones, nenes i nens–; (2) les conseqüències en la salut física i mental de les dones i les nenes palestines, amb una atenció especial a l'ús per part d'Israel de la violència reproductiva; (3) les conseqüències derivades de la utilització per part d'Israel de la violència sexual i de gènere com a mecanisme de tortura i intimidació contra persones presoneres i població palestina en general, i (4) les repercussions d'altres violències invisibilitzades enmig de l'escenari de genocidi, relacionades amb el desplaçament forçat, les restriccions de moviment i el greu deteriorament de la situació econòmica i la violència de gènere en l'àmbit domèstic/familiar. La investigació se centra en Gaza i Cisjordània, i reafirma els arguments de les nombroses veus que alerten sobre el genocidi contra la població palestina i els riscos de la seva normalització. La persistència de les polítiques i les pràctiques israelianes en el marc del seu projecte de colonialisme d'assentament no suposa una amenaça només per a la supervivència i els drets de la població palestina. La impunitat davant del genocidi, l'apartheid i l'ocupació constitueixen un risc i un precedent perillós per a tota la humanitat.

Aquesta publicació l'ha elaborat l'Escola de Cultura de Pau com a part del projecte “Enfortiment de la resiliència de les dones palestines exposades a violències masclistes (Nablus, Cisjordània, Palestina)”, liderat per l'Associació Hèlia i finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD). El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'Escola de Cultura de Pau i l'Associació Hèlia, i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD. Aquest informe forma part d'una sèrie de publicacions sobre gènere i Palestina que estan disponibles al web Tasharuk.cat i als webs d'Associació Hèlia i Escola de Cultura de Pau.

Es permet la reproducció total o parcial, la distribució i la comunicació pública de l'obra, sempre que no sigui amb finalitats comercials i sempre que es reconegui l'autoria de l'obra original. No es permet crear obres derivades.

Amb el suport de:

	ÍNDIX
4	Introducció
5	1. La vulneració del dret a les vides palestines
10	Requadre: Genocidi i infància palestina
11	2. Impactes en la salut i la violència reproductiva
14	Requadre: Testimonis
15	3. Violència sexual i de gènere
17	4. Altres violències invisibilitzades
20	Reflexions finals

Introducció

Des de l'octubre del 2023 la població palestina ha estat objecte d'uns nivells de violència d'una magnitud extraordinària. Israel va utilitzar els atacs de Hamas i altres grups palestins per justificar el desplegament d'una ofensiva militar d'un nivell sense precedents, un càstig col·lectiu que va assumir ràpidament els contorns d'un genocidi. Ja a finals del 2023 diverses veus advertien sobre la comissió de l'anomenat *crim de crims* contra la població palestina de la Franja i sobre la necessitat d'adoptar mesures urgents per impedir-lo.¹ Aquest diagnòstic s'ha estès davant les evidències ingents i, malgrat els senyals creixents d'alarma, Israel ha persistit en les seves polítiques. En el moment de tancar aquest informe (desembre del 2025), més de dos anys després, cada vegada eren més els actors que des de l'àmbit acadèmic, jurídic i polític reconeixien i denunciaven obertament els actes i les polítiques d'Israel com un genocidi.²

Persones expertes de les Nacions Unides han documentat i certificat que Israel ha comès almenys quatre dels cinc actes inclosos a la Convenció contra el Genocidi: assassinar les persones integrants d'un grup, causar-los greus danys físics i mentals, provocar condicions de vida calculades per a la seva destrucció total o parcial i imposar mesures tendents a evitar naixements dins del grup. Aquest conjunt d'actes s'ha dut a terme amb la intenció de destruir totalment o parcialment el poble palestí. No per negligència, accident o danys col·laterals, sinó amb un propòsit deliberat. Una intenció que es considera "evident" tant per les declaracions com pel patró de conducta de líders polítics i militars israelians involucrats en la comissió i incitació a perpetrar el genocidi.³ Pronunciaments que, entre altres coses, expliciten la intenció de destruir la

població palestina de Gaza com a grup, exhibeixen una deshumanització constant dels palestins i criden a la seva destrucció i anihilació. S'hi sumen els registres –vídeos, missatges en xarxes socials– de funcionaris i membres de les forces militars israelianes involucrats en l'ofensiva.

Aquest episodi no es pot (ni s'ha de) entendre com un fet aïllat. El genocidi "ha estat precedit per dècades d'ocupació il·legal i repressió, segregació racial i apartheid en el marc d'una ideologia que exigeix l'expulsió de la població palestina de les seves terres i la seva substitució".⁴ En aquest sentit, el genocidi ha exposat la necessitat d'abordar la qüestió palestina com un assumpte colonial, més específicament com un cas de colonialisme d'assentament.⁵ Aquest marc d'anàlisi despulla les polítiques de dominació colonials sionistes i també el conjunt d'estructures i complicitats (sobretot occidentals) que han permès i perpetuat les polítiques de desposseïció i les violències contra la població palestina –com ha denunciat amb contundència i detall la relatora especial de l'ONU sobre els drets humans al territori palestí ocupat, Francesca Albanese, en informes successius–.⁶

El genocidi ha agreujat un escenari ja caracteritzat per la fragmentació i les violències múltiples contra palestines i palestins. A Cisjordània s'ha observat un increment exponencial en els nivells de violència per part de colons i forces militars israelianes –en un context de total impunitat– i en les polítiques d'apropiació, control i ampliació/multiplicació d'assentaments, accelerant així l'annexió *de facto* del territori palestí ocupat.⁷ Paral·lelament, la població palestina de Jerusalem Est ha continuat afrontant polítiques d'expulsió i de judeïtzació de la ciutat; els palestins i palestines del 1948 (amb ciutadania israeliana), una discriminació

1. El desembre del 2023 Sud-àfrica va presentar una **demanda contra Israel davant el Tribunal Internacional de Justícia (TIJ)**, acusant-lo de vulnerar les seves obligacions com a estat part de la Convenció contra el Genocidi, amb la intenció que aquesta institució –màxim tribunal de justícia de l'ONU– valorés els fets i disposés mesures cautelars per aturar l'ofensiva israeliana. El TIJ va dictaminar les primeres mesures provisionals el gener del 2024.
2. Entre els informes que denuncien el genocidi d'Israel, cal esmentar els de la relatora especial de l'ONU sobre els drets humans al territori palestí ocupat, Francesca Albanese, *Anatomía de un genocidio* (març del 2024), *El genocidio como supresión colonial* (octubre del 2024), *De la economía de la ocupación a la economía del genocidio* (juliol del 2025) i *Genocidio en Gaza: un crimen colectivo* (octubre del 2025); el d'Amnistia Internacional, *"Es como si fuéramos seres infrahumanos": el genocidio de Israel contra la población palestina de Gaza* (desembre del 2024); el de Human Rights Watch, *Extermination and Acts of Genocide* (desembre del 2024), i l'informe de la comissió d'investigació independent de persones expertes de l'ONU sobre el territori ocupat palestí, inclòs Jerusalem Est, i Israel, *Legal analysis of the conduct of Israel in Gaza pursuant to the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide* (setembre del 2025).
3. Comissió Internacional Independent d'Investigació sobre el Territori Palestí Ocupat, inclòs Jerusalem Est, i Israel, *Legal analysis of the conduct of Israel in Gaza pursuant to the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*, UN Human Rights Council, A/HRC/60/CRP.3, 16 de setembre del 2025. A l'informe, i especialment a l'apartat IV, s'analitzen els patrons de conducta i les declaracions de diversos funcionaris israelians, incloent-hi el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu; l'exministre de Defensa, Yoav Gallant; el president, Isaac Herzog, i alts càrrecs militars –alguns ja citats en la causa interposada per Sud-àfrica–, així com les publicacions en xarxes socials de soldats israelians. Algunes d'aquestes evidències s'utilitzen per presentar denúncies contra individus concrets. A tall d'exemple, en un dels vídeos s'observa el comandant de la unitat Golani instruint els seus soldats: "Tot el que trobis és un enemic. Si veus una figura, obre foc, neutralitza l'amenaça i continua. No dubtis, no dubtis". Més informació a *Al Jazeera*, *Genocide in Gaza through the eyes of Israeli soldiers (El genocidio en Gaza a través de la mirada de los soldados israelíes)*, The Listening Post (doblat a l'espanyol), 3 de març del 2024.
4. Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel (setembre del 2025), *op. cit.*, p. 54, par. 178.
5. Per a més informació, vegeu Francesca Albanese, *El genocidio como supresión colonial*, informe de la relatora especial sobre la situació dels drets humans al territori palestí ocupat, A/79/384, 1 d'octubre del 2024; Jorge Ramos Tolosa, "Colonialismo de asentamiento sionista, Nakba palestina y genocidio de Gaza: ¿El principio del fin del régimen israelí?", revista *Al-Andalus Magreb*, vol. 32, núm. 32 (2025).
6. Vegeu la nota 2.
7. International Crisis Group, *Sovereignty in All but Name: Israel's Quickening Annexation of the West Bank*, Report 252/Middle East & North Africa, ICG, 9 d'octubre del 2025.

crònica i estructural, i la població refugiada palestina, nul·les perspectives d'exercir el seu dret al retorn. A Gaza, mentrestant, el genocidi ha elevat fins a nivells insospitats els patiments d'una població palestina que abans del 7 d'octubre del 2023 ja encarava una situació crítica després de 17 anys de bloqueig i successives ofensives israelianes.⁸ El 2012, de fet, els informes de l'ONU ja advertien que la Franja es convertiria en un territori inhabitable.⁹

Des d'una perspectiva de gènere, cal destacar que les polítiques d'exclusió, setge i subordinació imposades durant dècades per Israel han tingut –i continuen tenint– afectacions multifacètiques en les vides de les dones i les nenes palestines, la immensa majoria de les quals han viscut tota la seva vida sota el marc de colonització i ocupació. Les seves experiències han estat condicionades per la superposició de violències i discriminacions. Les estructures de dominació i desposseïció imposades per Israel interactuen amb la realitat d'una societat palestina majoritàriament tradicional i patriarcal, i determinen vulnerabilitats específiques i limitacions en l'exercici de drets i llibertats per a les dones i les nenes. Nombroses veus, i entre aquestes de manera destacada organitzacions feministes palestines, s'han encarregat de documentar, denunciar i visibilitzar els impactes de les diferents estructures d'opressió en clau de gènere. Així, s'ha cridat l'atenció, per exemple, sobre com les dinàmiques de militarització i ocupació israeliana reforcen les desigualtats de gènere i incideixen en la violència en l'àmbit domèstic i en la construcció social de les masculinitats palestines; sobre els impactes desproporcionats i específics en dones i nenes de les restriccions de mobilitat; sobre la sobrecàrrega de cures que recau en les dones pel rol social assignat i davant el deteriorament de les condicions materials, o sobre les vulnerabilitats específiques d'alguns col·lectius, entre els quals les vídues, les dones supervivents de duels traumàtics, les dones amb diversitat funcional o les persones amb identitats sexuals i de gènere no heteronormatives.

En aquest rerefons, quins han estat els impactes del genocidi a Palestina des d'una perspectiva de gènere? Com han afectat les violències exercides contra la població palestina en temps de genocidi a les vides i cossos de dones i nenes en particular? Aquest informe intenta esbossar una resposta a partir de l'anàlisi de quatre temàtiques. Primer, la vulneració del dret a les vides palestines, és a dir, les repercussions de

l'ofensiva israeliana en termes de letalitat. Segon, les conseqüències en la salut física i mental de les dones i les nenes palestines, amb una atenció especial a la utilització per part d'Israel de la violència reproductiva. Tercer, els impactes derivats del recurs d'Israel a la violència sexual i de gènere. Finalment, s'aborden algunes violències de gènere invisibilitzades vinculades, entre altres temes, al desplaçament forçat i les restriccions de moviment, al deteriorament de la situació econòmica i a la violència de gènere en l'àmbit domèstic/familiar. A les reflexions finals se sintetitzen algunes de les principals conclusions de l'informe. La investigació dedica atenció tant a la situació a Gaza com a Cisjordània, i és fruit d'una investigació basada en mètodes qualitius que ha combinat treball documental (*desk research*), entrevistes a integrants d'organitzacions feministes palestines i informació recollida en seminaris i conferències, tant presencials com en línia, amb una àmplia participació de veus palestines.

La violència contra palestins i palestines ha aconseguit nivells sense precedents, tant si es compara amb ofensives prèvies d'Israel com si s'estableix una relació amb contextos de conflicte armat en altres latituds

1. La vulneració del dret a les vides palestines

Tot i la línia de continuïtat amb les violències inherents a les polítiques de colonització, ocupació i apartheid imposades per Israel, el genocidi ha marcat un punt d'inflexió. Els nivells de violència contra la població palestina des de l'octubre del 2023 han estat exorbitants. Diversos indicadors han subratllat que la violència contra palestins i palestines ha aconseguit nivells sense precedents, tant si es compara amb ofensives prèvies d'Israel com si s'estableix una relació amb contextos de conflicte armat en altres latituds. Les conseqüències en termes de letalitat han estat d'una magnitud extraordinària a Gaza per l'ús d'armament d'un enorme potencial destructiu en un territori de 365 quilòmetres quadrats i un dels més densament poblats del món, però també per la intensitat de l'ofensiva militar, amb una freqüència d'atacs significativament més elevada que la que s'ha observat en altres conflictes. A tall d'exemple, el nombre d'atacs aeris israelians contra Gaza va arribar a superar amb escreix la mitjana diària de bombardejos registrada al pitjor moment d'altres escenaris de conflicte armat recents com Ucraïna, l'Afganistan o en el marc de la campanya de la coalició internacional liderada pels Estats Units contra el grup Estat Islàmic a l'Iraq i Síria (vegeu el gràfic 1).¹⁰ Així, a començaments del 2024 s'alertava que la taxa de mortalitat diària a Gaza era més alta que en qualsevol

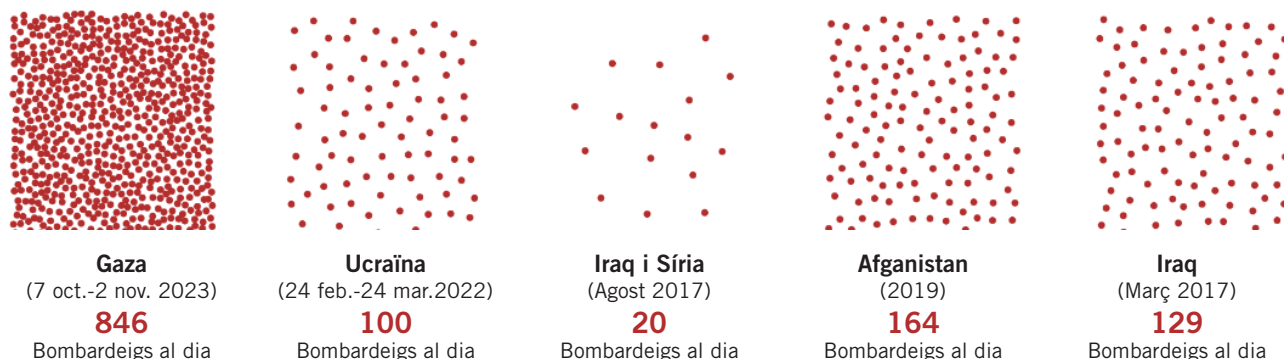
8. Les ofensives israelianes prèvies inclouen 2008-2009 (23 dies), 2012 (8 dies), 2014 (50 dies), 2021 (11 dies).

9. UN Country Team, *Gaza in 2020. A liveable place?*, agost del 2012.

10. Daniele Grasso i Yolanda Clemente, "Datos. Los efectos de un año de guerra en Gaza: bombardeos, muertes y destrucción sin precedentes", *El País*, 7 d'octubre del 2024.

Gràfica 1: Intensitat de l'ofensiva israeliana a Gaza

Nombre d'atacs aèros al pitjor moment de cada conflicte (mitjana diària)

Font: *El País* (Octubre de 2024)

altre conflicte armat del segle XXI.¹¹ Segons les dades de l'Escola de Cultura de Pau, el 2023 i el 2024 Palestina va ser, juntament amb Ucraïna –país amb més població i un territori molt més gran–, l'escenari del món on es van produir més morts per conflictes armats. La letalitat de la campanya militar israeliana ha estat associada a l'ús indiscriminat i deliberat de la violència contra objectius i infraestructures civils i a la utilització d'armament sofisticat i programes d'intel·ligència artificial per multiplicar-ne els impactes.

Els nivells de violència en el marc del genocidi a Gaza també han estat desorbitats si es comparen amb les operacions militars israelianes prèvies al territori i amb el balanç general de letalitat resultant en la població palestina en les últimes dècades. Es tracta, tal com ha subratllat l'historiador Rashid Khalidi, del període més cruent a la “guerra d'un segle” contra Palestina, amb nivells de letalitat molt per sobre dels registrats en fases com 1947-1948 o en la invasió israeliana del Líban de 1982.¹² Segons les dades recollides sistemàticament per l'Oficina de les Nacions Unides per a la Coordinació d'Afers Humanitaris (OCHA) des del 2008, fins al setembre del 2023 – just abans dels fets del 7-O – els episodis de violència havien causat 6.326 víctimes mortals palestines a Gaza i Cisjordània.¹³ Aquesta xifra de letalitat acumulada en 15 anys va ser superada en menys d'un mes després de l'inici de l'ofensiva militar israeliana contra Gaza

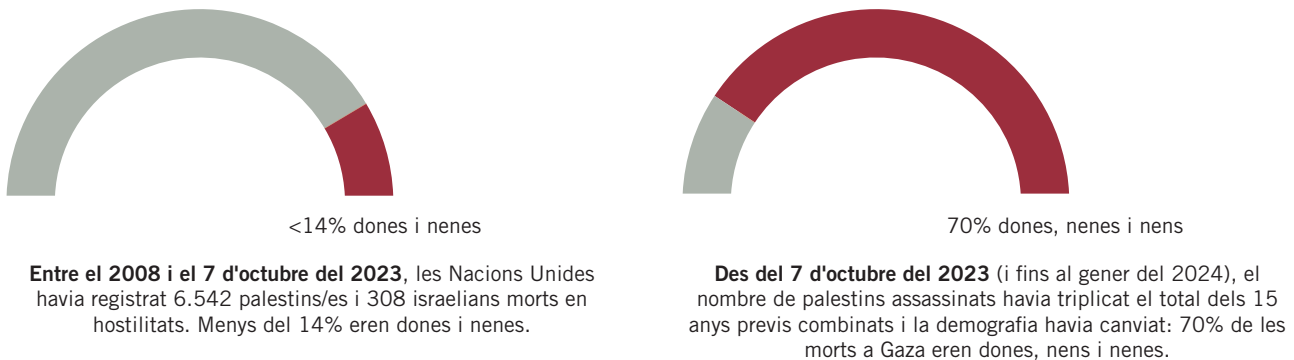
Les xifres de letalitat oficials sobre Gaza han de ser considerades com un balanç mínim. Diverses investigacions apunten a estimacions molt superiors

l'octubre del 2023 –a finals d'aquell mes les morts palestines ja arribaven a les 8.000– i s'ha multiplicat més de deu vegades en un termini de dos anys. El primer any de campanya israeliana a la Franja l'esperança de vida a Gaza s'havia reduït 40 anys.¹⁴

En el moment de tancar aquest informe (desembre del 2025), les dades d'OCHA, basades en el recompte oficial d'organismes oficials del Govern de Gaza, apuntaven a

més de 70.000 morts palestines a causa dels atacs israelians a la Franja.¹⁵ Tot i que algunes veus han posat en dubte aquest recompte, diverses investigacions han conclòs que les xifres oficials han de ser considerades com un balanç mínim, tenint en compte les limitacions per demanar dades en un context de devastació. Aquest càlcul no incorpora les persones mortes i sepultades entre els enderrocs els cossos de les quals encara no han pogut ser rescatats, ni registra les morts associades a l'impacte d'altres polítiques israelianes com el bloqueig ferri, l'ús de la fam com a arma de guerra o la destrucció del sistema de salut. Algunes investigacions acadèmiques han conclòs que les xifres de letalitat reals han de ser molt superiors. Un estudi publicat a *The Lancet* a principis del 2025 va concloure que les xifres del Ministeri de Salut de Gaza estaven subestimades en un 41 %.¹⁶ Hi ha investigacions que incorporen altres variables, com ara una estimació de víctimes indirectes, que ofereixen balanços de letalitat

- Servimedia, “En Gaza mueren más personas al día que en cualquier conflicto armado del siglo XXI, según Oxfam Intermón”, *La Vanguardia*, 11 de gener del 2024.
- Rashid Khalidi, “‘A new abyss’: Gaza and the hundred years’ war on Palestine”, *The Guardian*, 11 d'abril del 2024.
- OCHA, *Data on casualties: Palestinian fatalities* (xifres corresponents al període d'1/1/2008 a 16/9/2023). Consultat el 19 de novembre del 2025.
- Human Rights Council, *Legal Analysis of the conduct of Israel in Gaza pursuant the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*, A/HRC/60/CRP.3, par. 20, 16 de setembre del 2025.
- OCHA, *Reported impact snapshot/Gaza Strip*, 10 de desembre del 2025.
- Zeina Jamaluddine et al., “Traumatic injury mortality in the Gaza Strip from Oct 7, 2023, to June 30, 2024: a capture-recapture analysis”, *The Lancet*, Volume 405, Issue 10477, p. 469-477, 8 de febrer del 2025; The Guardian, “Gaza death toll 40% higher than official number, Lancet study finds”, *The Guardian*, 10 de gener del 2025.

Gràfica 2: Canvi en la demografia de les morts palestines

Font: UN Women, *Gender Alert: The Gendered Impact of the Crisis in Gaza* (Gener de 2024)

molt superiors –entre 3 i 15 vegades més que les morts directes–.¹⁷ Al·ludint a aquestes investigacions, i davant la impossibilitat de fer indagacions independents pel bloqueig israelià, la relatora especial de l'ONU Francesca Albanese suggeria considerar un balanç més aproximat a les 680.000 víctimes mortals palestines.¹⁸ A Cisjordània, mentrestant, des del 7 d'octubre del 2023 les forces militars israelianes i els atacs de colons havien causat la mort de més d'un miler de persones. Aquesta xifra acumulada representa un 43% de totes les persones mortes en fets de violència a Cisjordània en 20 anys.¹⁹

Les dades de letalitat desagregades per sexe són parcials –no hi ha desglossament en el cas de menors d'edat i persones grans mortes a Gaza o de les persones amb discapacitat a Cisjordània, per exemple– i persisteix el repte d'aprofundir en una recopilació d'informació que permeti dibuixar millor el devastador impacte humà del genocidi, visibilitzar les múltiples experiències i desplegar accions de protecció. Tot i les limitacions, des d'una perspectiva de gènere les dades disponibles encoratgen una sèrie de reflexions i constatacions. Una és el significatiu percentatge de morts de dones i nens en el marc del genocidi. A principis del 2024, quan havien passat 100 dies des de l'inici de l'ofensiva israeliana, UN Women alertava del canvi de tendència: si en els 15 anys previs les morts de dones i nenes palestines representaven menys d'un 14 %, el percentatge de morts entre dones i infants s'havia elevat fins a representar el 70 % (vegeu

Destaca el percentatge significatiu de morts de dones, nenes i nens en el marc del genocidi

el gràfic 2).²⁰ Des d'aleshores, aquesta proporció ha oscil·lat relativament a la baixa –encara que després de la ruptura de l'alto el foc per Israel el març del 2025 es va observar un nou repunt–, però es manté la tendència que indica percentatges més alts de letalitat entre dones i infants respecte al període previ al genocidi. Segons l'OCHA, fins al 7 d'octubre del 2025, les dones i els nens suposaven prop de la meitat del total de víctimes a Gaza (30.606). Les estimacions de UN Women, que aplica la metodologia de *The Lancet*,²¹ són més elevades i apuntaven a la mort de 33.000 dones i nenes palestines després de dos anys de genocidi.²² A Cisjordània la proporció de dones mortes a causa de la violència israeliana des de l'octubre del 2023 era significativament menor que a la Franja, mentre que els nens i nenes –la immensa majoria nens– suposaven un 20% del total de morts (vegeu el gràfic 3).

La magnitud excepcional dels impactes de la violència en les dones i infants palestins ha activat nombrosos senyals d'alerta. UN Women advertia a principis del 2024 que a Gaza hi morien dues mares palestines cada hora.²³ La relatora de l'ONU sobre la violència contra les dones i les nenes, les seves causes i conseqüències, Reem Alsalem, ha insistit que el que està passant a les dones i les nenes palestines no és un dany col·lateral, “és la destrucció intencionada de les seves vides i els seus cossos perquè són palestines i perquè són dones”.²⁴ L'UNICEF ja advertia el desembre del 2023 que Gaza s'havia convertit en el lloc més perillós del món per

17. Rasha Khatib, Martin McKee i Salim Yusuf, “Counting the dead in Gaza: difficult but essential”, *The Lancet*, Volume 404, Issue 10449, p. 237-238, 20 de juliol del 2024; Al Jazeera, “Gaza toll could exceed 186,000, Lancet study says”, *Al Jazeera*, 8 de juliol del 2024.
18. UN, *Gaza: “This is the Shame of Our Time” – Press Briefing by Special Rapporteur Francesca Albanese*, 15 de setembre del 2025.
19. UN, *UN Human Rights in Occupied Palestinian Territory: 1001 Palestinians killed in West Bank since 7 October 2023 – one in five are children*, 17 d'octubre del 2025.
20. UN Women, *Statement on Gaza by UN Women Executive Director Sima Bahous*, 19 de gener del 2024.
21. UN Women, *Invisible No More: Estimating the Death Toll of Women and Girls in Gaza y UN Women estimates over 28,000 women and girls killed in Gaza since October 2023*, 19 de maig del 2025.
22. UN Women, *Facts & Figures: Two Years of war on Gaza – the toll on women and girls*, 8 d'octubre del 2025.
23. UN Women, *Press Release: Two mothers are killed in Gaza every hour as fighting exceeds 100 days*, 19 de gener del 2024.
24. UN OHCHR, *Gaza: UN expert denounces genocidal violence against women and girls*, Press Release – Special Procedures, 17 de juliol del 2025.

Gràfic 3: Víctimes mortals palestines a Gaza i Cisjordània d'octubre del 2023 a octubre del 2025

Gaza			Cisjordània	
Total	67.173		Total	1.001
Homes	31.754		Homes	761
Dones	10.427		Dones	20
Menors*	20.179		Nens	206
Persones grans*	4.813		Nenes	7
			Persones amb discapacitat*	7

* No disponibles dades desagregades per sexe/gènere.

Font: (Gaza) OCHA, dades fins al 7 d'octubre del 2025; (Cisjordània) UN Human Rights Office in the Occupied Palestinian Territory, dades fins al 17 d'octubre del 2025.

ser un menor.²⁵ En cinc mesos d'atacs israelians havien mort més nens a la Franja que en tots els conflictes armats al món en quatre anys²⁶ (vegeu el Requadre 1: Genocidi i infància palestina).

La referència al nombre de dones i nens assassinats com a resultat de la campanya israeliana també ha estat una dada recurrent a les informacions de premsa sobre Gaza, focalitzada sobretot en les xifres (més que en les experiències individuals). L'ús de la categoria “dones i menors”, però, ha estat qüestionat i problematitzat. Des d'un punt de vista general, anàlisis feministes han posat en evidència que l'ús d'aquest terme de manera indistingible sovint implica posar un èmfasi excessiu en una identificació com a grups en situació de vulnerabilitat i en una identitat de les dones associada gairebé exclusivament al rol de cuidadores, limitant o negant la seva capacitat d'agència. Cynthia Enloe va encunyar el terme “dones i menors” per emfatitzar que l'ús simplista del terme ignora la diversitat d'experiències de les dones en contextos bèl·lics. El terme s'usa habitualment per subratllar l'horror dels crims perpetrats i establir una mena de jerarquització en les morts.

Pel que fa a Palestina, diverses veus –incloses les de feministes palestines com Rafeef Ziadah o l'escriptor Mohammed el-Kurd– han subratllat que l'ús del terme “dones i menors” sovint porta implícit un assenyalament per defecte i fins i tot una demonització i criminalització dels homes palestins que són presentats

**En cinc mesos
d'atacs israelians
havien mort més
nens a la Franja que
en tots els conflictes
armats al món en
quatre anys**

com a “indignes de dol”.²⁷ Com si les seves morts no poguessin ser considerades també una atrocitat, com si les seves vides –seguint Judith Butler– “no mereixessin ser plorades”. Els homes palestins són considerats com a perillosos, presumptament culpables, sospitosos. “La seva identificació com a ‘civils’ sempre es tracta amb cautela”.²⁸ D'aquesta manera s'ha cridat l'atenció sobre la construcció de relats que identifiquen tots els homes palestins com a combatents per defecte i sobre la repercussió d'aquestes narratives en els imaginaris col·lectius. Unes conseqüències que també són rellevants, per exemple, des del punt de vista del dret internacional, que exigeix la distinció entre civils i combatents. Al seu informe *Anatomía de un genocidio*, Francesca Albanese subratlla que a finals del 2023 Israel va anunciar que havia mort “7.000” terroristes en una fase de la campanya militar en què s'havien identificat menys de 5.000 homes palestins entre les víctimes mortals. Això significa –apunta Albanese– que el Govern israelià assumia que tots els palestins morts com a resultat de la seva ofensiva eren combatents actius.²⁹ Seguint aquesta mateixa lògica, gairebé un any després, l'octubre del 2024, les forces israelianes asseguraven haver matat 17.000 operatius de Hamas i altres grups armats palestins. Aleshores, la xifra d'homes palestins morts era de 16.537, la qual cosa significa que Israel considerava que tots els homes adults palestins eren membres de grups armats i, per tant, objectius legítims. Aquest relat de l'Estat d'Israel no se sosté si es té en compte que els balanços classificats de la mateixa

25. UNICEF, *Statement by UNICEF Executive Director Catherine Russell on the resumption of fighting in Gaza*, 1 de desembre del 2023.

26. Nacions Unides, “Más niños han muerto en Gaza en cinco meses que en los últimos cuatro años en todas las guerras”, *Noticias ONU*, 13 de març del 2024.

27. Al seu llibre *Víctimas perfectas*, Mohammed el-Kurd emfatitza que “durante demasiado tiempo los palestinos han sido reducidos a ‘las mujeres y los niños’”. Eso implica robarles a las mujeres y los niños su capacidad de acción y sus contribuciones políticas y revolucionarias, así como demonizar aún más a los hombres palestinos como merecedores de la muerte e indignos del duelo, exiliados del abrazo de sus seres queridos”. Mohammed el-Kurd, *Víctimas perfectas*, 2025, p. 12.

28. Maya Mikdashi, “Can Palestinian Men Be Victims? Gendering Israel's War on Gaza”, *Jadaliyya*, 23 de juliol del 2014.

29. Human Rights Council, *Anatomy of a Genocide. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territory occupied since 1967, Francesca Albanese*, A/HRC/55/73, 25 de març del 2024, par. 25.

intel·ligència militar israeliana indiquen que el 83% de les morts a Gaza –cinc de cada sis– han estat civils.³⁰

L'observació de fets i patrons de violència també ha exposat com milers d'homes palestins han mort fent activitats eminentment civils, ja sigui com a periodistes, professionals de la salut o rescatistes, entre moltes altres, i com s'han convertit en objectiu justament per fer aquest tipus de tasques. Dones, homes, nens i nenes han estat assassinats en atacs israelians mentre eren a casa seva, en refugis o botigues o mentre intentaven esquivar la gana, intentant aconseguir menjar per a les seves famílies.³¹ En el cas de Cisjordània, on les morts d'homes i nens palestins són la immensa majoria (97 %), s'ha constatat que les forces israelianes han utilitzat força letal de manera sistemàtica, innecessària i desproporcionada, amb un evident menyspreu pel dret a la vida de la població palestina, especialment dels infants.³² Les dades, novament, són il·lustratives: la meitat dels palestins morts per les forces israelianes estaven desarmats i no estaven involucrats en fets de violència o confrontació amb les forces israelianes en el moment de la seva mort. I un total de 174 palestins, entre els quals 71 nens, van perdre la vida mentre llançaven pedres o còctels molotov, sovint contra tancs i militars altament equipats.³³

El 2025, la comissió de persones expertes de l'ONU va concloure que les víctimes han estat objecte d'atacs per la seva identitat palestina

Més enllà d'aquestes dades, diverses veus subratllen que no són les distincions entre “dones-menors” i homes, o entre civils i combatents, les que determinen que la població palestina sigui objecte de les violències d'Israel; és el fet de ser palestines i palestins, en el marc del projecte de colonialisme d'assentaments israelians. “Els palestins són presentats com si tinguessin l'habilitat d'escollir si són o no una amenaça per a Israel i, per tant, si mereixen la mort o no, o si mereixen una contínua colonització vestida d'“alto el foc” o, més elusivament, de “pau”, reflexionava el 2014 Maya Mikdashi. “No obstant això, no cal agafar una arma per ser un revolucionari o un enemic d'Israel. No has de protestar, o llançar pedres o enarborar una bandera (...). Ser una amenaça per a Israel és fàcil: només has de ser palestí”.³⁴ A finals del 2025 la comissió de persones expertes de l'ONU arribava a una conclusió similar i ha estat meridiana en el diagnòstic: hi ha una acció deliberada d'Israel per matar població palestina a gran escala i durant un període prolongat de temps. “Les víctimes no han estat identificades o atacades per la seva condició de civils de manera individual. Al contrari, les víctimes han estat el blanc dels atacs per la seva identitat com a palestins”.³⁵ Legalment, les xifres de letalitat no determinen si uns fets són constitutius o no del crim de genocidi, però la magnitud de les morts es pot tenir en compte –tal com suggereix la comissió– per demostrar la intenció genocida.

30. Una investigació conjunta de +972 Magazine, Local Call i The Guardian va exposar que, segons una base de dades classificada de la intel·ligència militar israeliana a la qual van tenir accés, un total de 8.900 presumptes combatents de Hamàs i la Jihad Islàmica havien estat identificats com a morts o probablement morts entre octubre del 2023 i maig del 2025. Fins aleshores, el total de víctimes mortals palestines en atacs israelians era de 53.000 persones. El balanç de combatents de la intel·ligència militar equival, per tant, a un 17%, cosa que indicaria que la resta de les persones mortes (83%) eren civils. Emma Graham-Harrison i Yuval Abraham, “Revealed: Israeli military's own data indicates civilian death rate of 83% in Gaza war”, *The Guardian*, 21 d'agost del 2025.

31. UN Women, *Facts & Figures: Two Years of war on Gaza – the toll on women and girls*, 8 d'octubre del 2025.

32. UN Human Rights in Occupied Palestinian Territory, *1001 Palestinians killed in West Bank since 7 October 2023 – one in five are children*, 17 d'octubre del 2021.

33. *Ibid.*

34. Maya Mikdashi (2014), *op. cit.*

35. Human Rights Council (2025), *op. cit.*, par. 45.

Requadre 1: Genocidi i infància palestina

La petita Hind Rajab s'ha erigit en el símbol més reconeixible dels impactes del genocidi perpetrat per Israel als infants palestins. El 29 de gener del 2024 aquesta nena palestina, de només cinc anys, va sobreviure durant diverses hores, ferida i aterrida, després de l'atac de soldats israelians al cotxe en què viatjava amb els oncles, tres cosines i un cosí. El cotxe va rebre l'impacte de 335 projectils; 335 trets efectuats a mitja distància contra un cotxe on hi havia nens i nenes. Les forces israelianes no van permetre l'accés d'una ambulància que anava a socórrer-los i van crivellar els dos paramèdics que van ser enviats per la Mitja Lluna Roja per assistir la nena. La història de la Hind potser és l'única que ha aconseguit una àmplia notorietat internacional i és de les poques que no ha quedat sepultada en l'anonimat davant de xifres aclaparadores, que apunten a l'assassinat de més de 20.000 nens i nenes palestins a Gaza des de l'octubre del 2023.

Han mort nens i nenes palestins en atacs massius i per l'ús intensiu d'armes altament destructives a zones densament poblades, però també per trets de francotiradors o quadricòpters al pit o al cap, alguns mentre intentaven aconseguir menjar. També n'han mort milers per la fam i la propagació de malalties prevenibles a causa de la falta d'aigua, aliments i medicines pel ferri bloqueig imposat per Israel a Gaza. La Franja no només es va convertir –tal com alertava UNICEF– en el lloc més perillós del món per ser un menor; també s'ha convertit en el territori que acull més nens i nenes mutilats *per capita*, amb milers que han perdut una o diverses extremitats a causa de la violència israeliana. Milers més han resultat ferits, molts d'ells amb cremades producte de la utilització d'armes explosives i arsenals prohibits en zones poblades, com ara fòsfor blanc. A Cisjordània, un de cada cinc morts a causa de fets de violència de les forces militars o colons israelians era un menor palestí.

Les conseqüències del genocidi en els nens i nenes palestines no són (ni seran) només físiques. Nombroses veus han encès l'alarma sobre les conseqüències en la salut mental de tota una generació, tenint en compte que milers de nens i nenes han passat a ser orfes de manera traumàtica o fins i tot els únics supervivents de les seves famílies –el personal mèdic va encunyar un acrònim específic per identificar-los als hospitals (WCNSF): *Wounded child, no surviving family*–, en un context en què famílies completes han estat arrasades. Les agències humanitàries i ONG estimen que pràcticament tots els nens i nenes a Gaza –més d'un milió– necessitaven ajuda psicològica. Els estudis indiquen que la majoria dels nens i nenes de Gaza sentia o havia sentit que la seva mort era imminent i molts d'ells fins i tot desitjaven morir.³⁶ Diverses anàlisis també han alertat sobre les conseqüències en la infància de la destrucció massiva d'infraestructures educatives, que ha suposat que centenars de milers d'estudiants no tinguin garantit el dret a l'educació. Més del 90% de les escoles requerien reconstrucció o reparacions substancials, mentre que les universitats de la Franja de Gaza havien estat arrasades. Els centres educatius que quedaven drets s'han convertit en refugis per a la població desplaçada i, tot i així, han estat atacats. S'estima que uns 625.000 nens i nenes no tenien garantit el dret a l'educació (per tercer any consecutiu). Aquest conjunt d'afectacions ha portat a qualificar la situació a Gaza com a *scholasticide* ('escolasticidi'). Un fet més que confirmaria que la intenció d'Israel no és destruir només el present, sinó també el futur de Palestina.

36. Julian Borger, "Death feels imminent for 96% of children in Gaza, study finds", *The Guardian*, 11 de desembre del 2024.

2. Impactes en la salut i la violència reproductiva

Els impactes del genocidi en la salut –física i mental– de la població palestina han estat extraordinaris. Des d'una mirada de gènere, les conseqüències en la salut sexual i reproductiva de dones i nenes –i la consegüent vulneració de drets en aquest àmbit– són especialment rellevants –les repercussions en homes i nens solen estar menys estudiades, tot i que en el cas palestí s'ha instat a posar també l'atenció en les seves dinàmiques–. A Gaza, els efectes en la salut han quedat exposats de manera notòria en la crítica situació que han hagut d'afrontar milers i milers de dones palestines embarassades: cesàries sense anestèsia; augment d'avortaments fins a un 300%; increment de la taxa de mortalitat en el part de les dones (i també dels nadons) per complicacions o malalties tractables, com preeclàmpsia o diabetis; dones sotmeses a histerectomies (intervencions quirúrgiques d'extracció de l'úter) per manca d'accés a medicaments; grans nivells de desnutrició,³⁷ deshidratació i anèmia, que, juntament amb la situació general de trauma i estrès, impedeixen o dificulten la lactància; parts enmig de la devastació sense opcions d'atenció mèdica prèvia o posterior en un sistema de salut arrasat deliberadament. També són rellevants els impactes en la salut física i mental –i en la dignitat– de dones i nenes palestines derivats de la manca d'accés a aigua i a productes d'higiene, inclosos els productes més bàsics d'higiene menstrual, en un context de bloqueig ferri imposat per Israel.³⁸ Obligades a desplaçar-se una vegada i una altra –la majoria ha hagut de fugir almenys quatre vegades des de l'inici de l'ofensiva israeliana–,³⁹ han afrontat situacions d'amuntegament i precarietat extremes, amb un limitadíssim o nul accés a dutxes i latrines. Moltes s'han vist obligades a buscar solucions que les exposen a greus malalties a llarg termini: pastilles per evitar tenir la regla, compreses amb trossos de roba i fins i tot tela de les botigues. Milers d'adolescents han arribat a la pubertat enmig

dels bombardejos, sense accés a productes sanitaris ni privadesa. “De vegades necessito compreses i sabó molt més del que necessito menjar”, admetia una jove gaziana.⁴⁰ Nombroses dones han contret infeccions vaginals i urinàries que han derivat –o podien derivar en el futur– en parts prematurs, pèrdues o en esterilitat (vegeu el requadre 2).

Aquest conjunt d'impactes ha contribuït a reforçar les acusacions contra Israel per la utilització de “violència reproductiva”, considerada com una forma específica de violència de gènere que inclou actes o omissions que causen dany perquè interfereixen en els drets i l'autonomia reproductiva o violència dirigida cap a persones per la seva capacitat reproductiva real o percebuda.⁴¹ Es tracta, doncs, d'una violència que ataca la capacitat reproductiva de la població palestina i que, en el cas de les dones, sembla especialment dirigida per la seva capacitat de donar i sostenir la vida. “Hi ha hagut un atac implacable contra les dones (...). Sens dubte, allà (Gaza) hi ha un atac deliberat, i està relacionat amb la manera com les dones i els nens palestins han estat deshumanitzats deliberadament, no només pel Govern israelià, sinó per molts sectors de la societat israeliana i actors influents”, ha subratllat Reem Alsalem, relatora especial de l'ONU sobre la violència contra dones i nenes.⁴²

Tot i que la seva magnitud és inèdita en el context de genocidi, no és una violència nova. La utilització de violència reproductiva per part de l'Estat d'Israel té precedents que han estat exposats per nombroses veus –inclosa de manera destacada la d'organitzacions feministes i acadèmiques palestines– i ha afectat des de fa dècades les dones i les nenes palestines tant si habiten a Gaza, Cisjordània o Jerusalem Est, com si són palestines de 1948. S'han documentat àmpliament els efectes en la salut reproductiva palestina de les restriccions de moviment, tocs de queda i *checkpoints* imposats per Israel a Cisjordània, on la fragmentació territorial i el règim de controls afecten de manera especial la salut física i mental

En el marc del genocidi Israel ha utilitzat diverses pràctiques considerades com a "violència reproductiva"

37. Segons estimacions de UN Women, quan va fer dos anys de l'ofensiva militar israeliana i la imposició del ferri bloqueig de Gaza, gairebé 250.000 dones i nenes vivien en “condicions catastròfiques” caracteritzades per una extrema falta d'aliments i esgotament de les capacitats d'afrontament. Aquesta condició suposa gana, un alt risc de malnutrició aguda i mort. 500.000 dones i nenes palestines més estaven en risc de patir aquestes condicions. UN Women (2025), *op. cit.*
38. El juliol del 2025, UNFPA estimava que calien 10 milions de tovalloles sanitàries / compreses al mes a Gaza i que hi havia disponibles menys d'una quarta part d'aquesta quantitat. UNFPA, *From natural process to nightmare: How Gaza's women and girls cope with their periods in a war zone*, 2 de juny del 2025.
39. UN Women (2025), *op. cit.*
40. UNFPA (2025), *op. cit.*
41. UN Women, *Documenting reproductive violence: Unveiling opportunities, challenges, and legal pathways for UN investigative mechanisms*, setembre del 2024.
42. Merve Gül Aydoğan Ağlarci, *UN official warns about 'use of reproductive violence in unfolding genocide in Gaza'*, Anadolu Agency (AA), 8 d'octubre del 2024.

de les dones embarassades, algunes d'elles forçades a parir en controls militars anant cap a l'hospital.⁴³ Autores com Nadera Shalhoub-Kevorkian també han analitzat els efectes de les restriccions que afecten les dones palestines que viuen a Jerusalem Est (on algunes tenen estatus legal de “residents”, no ciutadanes), i altres han alertat sobre les estratègies de control i vigilància de la salut reproductiva a les palestines de 1948, fruit de la preocupació d'Israel per mantenir la supremacia demogràfica jueva i la percepció que les taxes de natalitat palestines constitueixen una “bomba de rellotgeria”.⁴⁴

“Els incidents de violència reproductiva que s'estan produint a Gaza són una continuació i exacerbació de polítiques del colonialisme israelià d'assentaments en a seva batalla demogràfica contra la població palestina”,⁴⁵ ha subratllat Hala Shoman. En les seves investigacions sobre aquest fenomen l'acadèmica gaziana ha recordat episodis com la utilització per part de soldats israelians de samarretes que representaven una dona embarassada en un punt de mira amb l'eslògan “1 tret, 2 morts” durant la campanya israeliana a la Franja el 2008-2009.⁴⁶ La intensificació de les violències contra la població palestina a partir de l'octubre del 2023 ha portat ONG feministes palestines i xarxes com Palestinian Feminist Collective a denunciar l'existència d'un “genocidi reproductiu” per subratllar l'ús de la violència reproductiva amb finalitats genocides.⁴⁷ Les anàlisis han connectat l'experiència palestina amb l'ús de la violència reproductiva en altres contextos, com a part de les estratègies en episodis de genocidi en altres latituds –Ruanda, antiga Iugoslàvia–, i també com a instrument de colonitzadors contra comunitats natives per avançar en objectius de

Autores s'han decantat pel concepte de “reprocidi” per emfatitzar l'atac sistemàtic a la salut reproductiva d'una comunitat –la palestina– com una estratègia deliberada per eliminar-ne el present i el futur

control de territoris i neteja ètnica. Shoman, una de les veus que més ha reflexionat sobre aquest tema, s'ha decantat pel concepte de *reprocidi* per emfatitzar l'atac sistemàtic a la salut reproductiva d'una comunitat –la palestina– com una estratègia deliberada per eliminar-ne el present i el futur, a través de violència directa i estructural amb efectes immediats i a llarg termini. “Mentre el genocidi extingeix les vides de les persones que existeixen, el *reprocidi* s'assegura que moltes vides potencials no existeixin mai”.⁴⁸ Aquesta estratègia contra la població palestina es desplega en paral·lel a polítiques israelianes que busquen promoure els naixements que sí que interessin al projecte de colonialisme d'assentament, els israelians.⁴⁹

La documentació dels abusos perpetrats per Israel en el marc de la seva empresa genocida i les reflexions sobre la violència reproductiva, genocidi reproductiu i *reprocidi* han posat el focus en les accions israelianes que han provocat la destrucció de les infraestructures de salut de Gaza, en les afectacions en l'atenció de salut sexual i reproductiva a més de mig milió de dones i nenes palestines en edat fèrtil, en els atacs que han afectat centres especialitzats en atenció maternoinfantil,⁵⁰ en els efectes físics i psicològics de llarg termini de la violència sexual,⁵¹ en els milers i milers de dones palestines que han perdut els seus fills i filles o que han patit la mort dels seus nadons abans de donar a llum, en els casos de cesàries *post mortem* i en les morts de nadons prematurs per manca de subministrament elèctric d'incubadores. Un fet que ha captat una atenció particular ha estat l'ofensiva que va destruir la principal clínica de fertilitat de la Franja. Tot i estar clarament identificada com a centre de salut, la clínica Al-Basma IVF va ser bombardejada el desembre del 2023, atac

43. Nombrosos informes de les Nacions Unides, organitzacions de drets humans i entitats feministes palestines han documentat casos de dones obligades a parir en controls de seguretat, en ambulàncies o taxis davant la negativa o demora de les forces israelianes per autoritzar que fossin traslladades a hospitals. Aquesta situació comporta nivells elevats d'ansietat i estrès per a les dones embarassades, que s'aguditzen a mesura que s'acosta la data del part i que afecten especialment les palestines que habiten en zones rurals de Cisjordània. Més informació a l'apartat “Acceso a la salud” de l'Escola de Cultura de Pau i Hèlia, *Ocupación, conflicto y patriarcado: impactos en las mujeres palestinas*, setembre del 2019; Amnistia Internacional, *Israel: Conflict, occupation and patriarchy: Women carry the burden*, AI/Index:MDE 15/016/2005, març del 2005.
44. Rhoda Ann Kanaaneh, citada a Nadera Shalhoub-Kevorkian, “The politics of birth and the Intimacies of violence against Palestinian women in Occupied East Jerusalem”, *The British Journal of Criminology*, Vol. 55, No. 6, Themed Issue: In the Aftermath of Violence: What Constitutes a Responsive Response? (November 2015), pp.1187-1206, Oxford University Press.
45. Hala Shoman, “Reprocide in Gaza: testimonies of the assault on Palestinian reproductive Health during Israel's genocide” a Nicola Pratt *et al.* “Why Palestine is a feminist issue: a reckoning with Western feminism in a time of genocide”, *International Feminist Journal of Politics*, 27:1, p. 235.
46. CBS News, *Israeli T-Shirts Joke About Killing Arabs*, CBS, 23 de març del 2009.
47. Palestinian Feminist Collective, *The Palestinian Feminist Collective Condemns Reproductive Genocide in Gaza*, 10 de febrer del 2024.
48. Hala Shoman, “Reprocide in Gaza: The Gendered Strategy of Genocide Through Reproductive Violence”, *Policy Paper*, Institute for Palestine Studies, Issue:146, 19 d'agost del 2025, p. 3.
49. Hala Shoman recorda en la seva anàlisi que, després del 7 d'octubre del 2023, les autoritats judicials israelianes van eliminar els obstacles per extreure i utilitzar l'esperma de soldats i civils israelians, permetent als pares dels morts donar el consentiment fins i tot si no tenien parella en el moment de morir. *Ibid.*, p. 2 i 10.
50. Al seu informe de setembre del 2025, la comissió de persones expertes de l'ONU constata que els atacs israelians contra les infraestructures de salut a Gaza havien afectat prop de 545.000 dones i nenes en edat fèrtil. També alerta sobre les ofensives contra les maternitats dels hospitals Shifa i Nasser Medical Complex de Khan Younis, i el tancament forçat d'altres centres especialitzats en salut sexual i reproductiva. Human Rights Council (2025), *op. cit.*, par. 150.
51. Més informació a l'apartat següent.

en què es van destruir uns 4.000 embrions.⁵² No hi ha evidències que la clínica fos utilitzada per a objectius militars i, en canvi, la comissió de persones expertes de l'ONU ha constatat que les autoritats israelianes van intentar destruir-la sabent que es tractava d'un centre de fertilitat. “Amb un sol atac es van aniquilar milers de vides potencials. Per a almenys la meitat de les parelles pacients de la clínica, moltes de les quals havien estalviat anys per poder pagar els tractaments, aquests embrions eren la seva última oportunitat de concebre”, va reconèixer el director de la clínica. El cas d'Al-Basma s'ha convertit així en un dels arguments per denunciar Israel per “imposar mesures tendents a prevenir els naixements” de població palestina, un dels crims inclosos a la Convenció contra el Genocidi.⁵³

Des d'una visió de “justícia reproductiva”⁵⁴ s'ha subratllat també que les polítiques israelianes no només han compromès les possibilitats de la població palestina per tenir fills/filles, sinó també les seves opcions de decidir no tenir-los –per la manca d'accés a anticonceptius⁵⁵ i a poder criar-los en un ambient segur i digne. Tal com s'ha esmentat, la campanya israeliana ha comportat l'adopció de mesures que suposen tallar l'accés a recursos vitals per sostenir la vida, com ara aigua, electricitat, combustible, aliments i l'ús de la fam com a “arma de guerra”. A les morts i als danys físics s'hi ha afegit, per tant, el patiment massiu per la destrucció dels mitjans que permeten la reproducció social, que possibiliten no només crear, sinó també sostenir la vida, amb efectes particulars en les dones.⁵⁶ Diverses dones palestines de Gaza han donat testimoni de les dificultats per bregar amb el dia a dia en un context de profund patiment per dols inacabats, per la incertesa quotidiana sobre si podran o no alimentar els seus fills i filles, per la seva sensació d'incapacitat de protegir-los, de consolar-los o d'oferir-los un espai de mínima seguretat i assossec, d'alleujar les seves ferides i oferir-los perspectives de recuperació

i esperança. La degradació del sistema de salut també suposa una càrrega especial per a les dones, tenint en compte la divisió tradicional de la feina a la societat palestina i les expectatives de gènere sobre el paper central de les dones en les tasques de cures. Aquesta situació, que ja es produïa abans del genocidi, s'ha amplificat fins a nivells extraordinaris si es té en compte la destrucció massiva d'infraestructures hospitalàries a la Franja i el nombre ingent de persones ferides, més de 170.000 el desembre del 2025.⁵⁷ Aquesta xifra inclou milers i milers de nens i nenes que han perdut braços i/o cames, cosa que ha convertit Gaza en el lloc del món amb més infants amputats per capita.⁵⁸

Davant d'aquest panorama, diverses veus han cridat l'atenció també sobre els impactes estesos i severs en la salut mental per a la població palestina, que permeten anticipar necessitats ingents de suport psicològic en el futur. Des d'abans del genocidi, veus expertes palestines ja havien alertat sobre la dimensió del trauma col·lectiu a Palestina, subratllant que conceptes com *estrès posttraumàtic* no semblen apropiats per capturar l'experiència palestina. “Perquè no hi som mai, a la fase *post*: el trauma és durador, repetitiu, col·lectiu, històric, transgeneracional”, ha explicat la psiquiatra Samah Jabr.⁵⁹ Fa més d'una dècada, el psicòleg palestí Said Shehadeh descrivia l'escala del dany psicològic palestí com “l'enginyeria del trauma massiu”.⁶⁰ L'escala de dany mental provocada des de l'octubre del 2023 ha estat un dels motius per atribuir a Israel el crim de genocidi. El 2024, al seu informe *Anatomia d'un genocidi*, la relatora especial de l'ONU Francesca Albanese ja advertia sobre les conseqüències psíquiques de l'ofensiva israeliana a la població gaziana: “Els supervivents carregaran amb un trauma indeleble havent estat testimonis de tanta mort i experimentat destrucció, manca d'una llar, pèrdues materials i emocionals, por i una humiliació sense fi. Aquestes experiències inclouen fugir enmig del caos

L'atac a la clínica de fertilitat Al-Basma s'ha convertit en un dels arguments per denunciar Israel per “imposar mesures tendents a prevenir els naixements” de població palestina, un dels crims contemplats a la Convenció contra el Genocidi

52. Durant l'atac, el laboratori d'embriologia va ser bombardejat directament, i això va provocar la destrucció de tot el material reproductiu emmagatzemat a les instal·lacions. *Ibid.*, par. 151.
53. Per a més informació, vegeu l'informe de la comissió de persones expertes publicat el setembre del 2025. Human Rights Council (2025), *op. cit.*, par. 150 a 155.
54. El marc teòric de justícia reproductiva va ser desenvolupat per feministes i activistes negres als Estats Units com una crítica a les anàlisis de la reproducció en què prevalien mirades de caràcter individualista i “proelecció”. S'articula al voltant de tres principis: el dret a tenir fills, el dret a no tenir-ne i el dret a criar en entorns segurs i dignes. Més informació a Cordelia Freeman i Hala Shoman, “No justice in a genocide: sexual and reproductive health and rights in Gaza”, *Sexual and Reproductive Health Matters*, 2025, 33(1), p. 1-17.
55. Els anticonceptius es van utilitzar àmpliament per evitar o retardar la menstruació en un context de manca d'accés a lavabos i productes sanitaris. Tampoc no hi ha disponibilitat de píndoles contraceptives d'emergència, amb la qual cosa es limiten les opcions d'evitar o fer front a embarassos no desitjats. Cordelia Freeman i Hala Shoman (2025), *op. cit.*, p. 3.
56. Jemima Repo, “Genocide and the destruction of the means of social reproduction in Gaza”, *European Journal of Politics and Gender*, 8(2), p. 492, 2025.
57. OCHA, *Reported impact snapshot. Gaza Strip*, 10 de desembre del 2025.
58. Ahmed Moor, “There are more child amputees in Gaza than anywhere else in the world. What can the future hold for them?”, *The Guardian*, 27 de març del 2025; Al Jazeera, *Amputees from Israel's Gaza war use homemade prosthetics to re-enter life*, 14 de novembre del 2025.
59. Entrevista de Juan Duarte amb Samah Jabr, “Quieren que los palestinos pierdan su subjetividad como seres humanos”, *La Izquierda Diario*, 16 de novembre del 2023.
60. Said Shehadeh, “The 2014 War on Gaza: engineering trauma and mass torture to break Palestinian resilience”, *Applied Psychoanalytic Studies*, 12(3), p. 278-294, 2015, citat a Jemima Repo (2025), *op. cit.*

de la guerra sense telecomunicacions ni electricitat; observar destrucció sistemàtica de barris sencers, habitatges, universitats, llocs religiosos i culturals; buscar entre la runa, sovint només amb les mans, els seus éssers estimats; veure cossos profanats, despullats de la seva roba, embenats i sotmesos a tortures i altres tractes cruels, inhumans i degradants, i, finalment, ser sotmesos a la gana, adults i nens per igual”.⁶¹

La intensificació de la violència a Cisjordània també ha tingut com a conseqüència afectacions en la salut mental de la població palestina en conjunt. L'increment de la violència, dels controls i tancaments de carreteres, de les dificultats per accedir a serveis bàsics i les incursions contínues de les forces militars i colons israelians han repercutit en una intensificació de la por, la preocupació i l'ansietat. Professionals de la psicologia han advertit d'un estat col·lectiu d'alerta, d'una sensació creixent que pot passar alguna cosa terrible, que el que està passant a Gaza es replicarà a Cisjordània. En aquest context, els centres de salut han constatat un augment dels nivells d'ansietat i depressió. Molts homes, en especial els que han perdut la feina, exhibeixen símptomes psicossomàtics, mentre que moltes dones reconeixen la seva preocupació contínua pel que els pugui passar als seus fills i filles, la por d'haver de fugir, de perdre membres de les seves famílies o que siguin arrestats.⁶²

La salut mental de les dones palestines de Gaza s'ha vist extremadament ressentida. Els estudis indiquen que el 75% de les dones pateix depressió, el 62% té problemes per dormir, i el 65%, malsons constants i ansietat.⁶³ Les dones de la Franja reconeixen que estan exhaustes i espantades, obligades moltes vegades a aguantar la sensació d'angoixa en solitud. La tensió emocional s'ha vist agreujada per la constant exposició a la violència i situacions traumàtiques, per l'increment de les seves responsabilitats de cures –més encara en els casos en què s'han convertit en les úniques cuidadores dels fills i filles– i per les condicions derivades del desplaçament forçat i l'amuntegament en llocs atapeïts, sense marge per a la privacitat. Tal com s'esmentava prèviament, la menstruació ha esdevingut objecte d'ansietat i aïllament. Dones i joves palestines reconeixen sentir vergonya, ansietat constant i una profunda frustració. “Cada vegada que em ve la regla voldria no ser una noia”⁶⁴ (vegeu el requadre 1: Genocidi i infància palestina).

Tot i aquestes circumstàncies, s'han activat mecanismes de suport i assistència. Fins i tot enmig de la devastació de Gaza algunes dones han intentat desplegar estratègies d'adaptació, apel·lant a xarxes comunitàries. Diversos informes han documentat experiències de dones que organitzen activitats educatives per als seus fills i filles i que han activat xarxes de suport psicològic per crear espais segurs i compartir pors i ansietats.⁶⁵

Requadre 2: Testimonis

“**Em va venir la regla mentre estava en un refugi ple de gom a gom.** Només tenia una compresa, així que la vaig embolicar amb paper higiènic perquè em durés. No em podia rentar, i el dolor era terrible. Em vaig quedar asseguda plorant en silenci fins que es va acabar el dia” (jove a Gaza).⁶⁶

“**Cada dia veig dones lluitant amb la regla, l'embaràs i el part en condicions degradants.** Com a dona, em dol profundament. Aquestes experiències haurien de ser naturals, no pas fonts d'angoixa i dolor. Veig força als ulls de les dones, però també veig un profund dolor i la pèrdua de la seva dignitat” (metgessa palestina a Gaza).⁶⁷

“**No he prioritzat la meua salut perquè soc la cuidadora principal dels meus fills, estic assumint el paper de mare i pare alhora.** No he anat a cap revisió mèdica. Estic embarassada de nou mesos i no em fa cap prova per saber si el meu nadó està bé” (dona de 27 anys a Khan Yunis, Gaza).⁶⁸

“**Tinc fills que han necessitat tractament mèdic i no els l'he pogut proporcionar.** El meu net d'11 mesos va morir perquè no vam poder aconseguir el tractament que necessitava. Els meus fills tenen febre, i és molt difícil trobar farmàcies obertes enmig del perill de bombardejos i avions sobrevolant” (dona de 42 anys, desplaçada al nord de Gaza).⁶⁹

“**Els bombardejos són el que ens fa més por. Estem constantment preocupades, perquè no sabem mai quan passarà ni si morirem.** Els israelians estan bombardejant indiscriminadament, i això és aterridor” (adolescent de 16 anys a Rafah, Gaza).⁷⁰

61. Human Rights Council (2024), *op. cit.*, p. 8.

62. Metges Sense Fronteres, *A Mental Health Perspective from the West Bank: “Palestinians are preparing themselves for loss”*, 10 de desembre del 2025.

63. UN Women, *Inside the crisis you don't see: How war impacts women's mental health*, 7 d'abril del 2025; UN Women, *Gender Alert: Gaza, a War on Women's Health*, setembre del 2024.

64. UNFPA (2025), *op. cit.*

65. Arab Renaissance for Democracy and Development, *Gazan Women's Mental Health in the Shadow of a Genocide*, 21 d'octubre del 2025.

66. UNFPA (2025), *op. cit.*

67. UNFPA (2025), *op. cit.*

68. UN Women, *Gender Alert: Gaza, a War on Women's Health*, setembre del 2024, p. 10.

69. *Ibid.*

70. *Ibid.*

3. Violència sexual i de gènere

L'ús de la violència sexual i de gènere també ha estat documentat àmpliament en el marc de l'empresa genocida israeliana. La comissió d'investigació internacional de persones expertes de les Nacions Unides ha constatat un "increment deplorable" d'aquest tipus de violències, que ja formava part del conjunt de pràctiques de l'ocupació israeliana. "No hi ha escapatòria a la conclusió que Israel ha utilitzat la violència sexual i de gènere contra palestines i palestins per terroritzar-los i perpetuar un sistema d'opressió que soscava el seu dret a l'autodeterminació", concloïa el març del 2025.⁷¹ En un informe posterior centrat en el crim de genocidi, el diagnòstic era inequívoc: no és una violència dirigida només de manera individual, sinó una forma de càstig col·lectiu que pretén fracturar i subjugar el conjunt de la població palestina. Més encara, s'assenyala que "l'ampli ús de la violència sexual i de gènere indica una intenció de destruir els palestins i les palestines com a grup".⁷² La freqüència, prevalença i severitat de la violència sexual i de gènere contra palestins i palestines per part d'Israel han portat persones expertes a concloure que s'està fent servir com a mètode de guerra.⁷³

Les forces armades israelianes han intensificat la utilització d'aquestes violències des de l'octubre del 2023 com una forma de venjança pels atacs de Hamas i altres grups palestins. Les acusacions i els indicis sobre fets de violència sexual comesos contra dones israelianes el 7 d'octubre del 2023 han estat utilitzats per càrrecs israelians per mobilitzar suports a l'ofensiva militar a Gaza, cosa que s'ha considerat com un intent per reconstruir la masculinitat nacional israeliana. L'anàlisi de missatges que han circulat entre soldats israelians apunta a la idea de greuge a l'honor col·lectiu que cal restaurar, en un marc narratiu i de gènere que connecta els cossos de les dones amb la dignitat de la nació.⁷⁴

La violència sexual i de gènere ha estat utilitzada com a forma de càstig i intimidació contra dones i homes palestins, sobretot contra persones detingudes, tant a Gaza com a Cisjordània. La comissió d'investigació

de l'ONU⁷⁵ i també altres organismes i entitats de drets humans palestines i internacionals han recopilat evidències i documentat desenes de casos de violència sexual i de gènere contra presos i preses palestins, tant en el moment del seu arrest com durant el període de detenció. En el cas dels homes, s'han reportat nus forçats, cops i tortures als genitals, a més d'abusos sexuals i violacions amb objectes i fins i tot amb gossos.⁷⁶ En el cas de les dones detingudes, s'ha informat d'assetjament i d'agressions sexuals, tocaments i amenaces de violació. També s'ha denunciat que dones palestines detingudes han estat sotmeses a escorcolls invasius reiterats. En un dels casos que ha transcendit, per exemple, una presonera va ser forçada a despullar-se completament tot i estar menstruante. Algunes han estat fotografiades en condicions humiliants, com, per exemple, amb roba interior davant de soldats.⁷⁷ Les imatges –tant vídeos com fotografies– de presos i preses palestins en condicions especialment degradants, difoses després a les xarxes socials, han estat un element comú, fet que evidencia la intenció d'humiliar i intimidar. Un dels exemples paradigmàtics ha estat la divulgació del vídeo de la violació d'un presoner palestí per un grup de soldats israelians al centre de detenció de Sde Teiman, al desert del Néguev, i focus de nombroses denúncies per vulneracions als drets humans contra població palestina.⁷⁸

Més enllà de les dones detingudes, les forces israelianes també han utilitzat els codis de gènere amb el propòsit d'humiliar públicament les dones i adolescents palestines durant les seves incursions i escorcolls, burlant-se'n, fotografiant-se amb la seva llenceria, obligant-les a treure's el vel o a exposar-se amb roba interior davant de la seva comunitat, en un context social i religiós en què aquest tipus de pràctiques són especialment degradants per a les dones. Organitzacions palestines que treballen pels drets de les dones com Women's Centre for Legal Aid and Counselling (WCLAC) han subratllat que el llenguatge utilitzat pels soldats israelians per amenaçar les dones amb violacions o altres tipus d'agressions sexuals reflecteix el seu coneixement de la cultura palestina, en què la violència sexual contra les dones és considerada un tabú. S'aprofiten i exploten aquesta situació sabent

L'ús de la violència sexual i de gènere també ha estat àmpliament documentat en el marc de l'empresa genocida israeliana

71. UN OHCHR, *"More than a human can bear": Israel's systematic use of sexual, reproductive and other forms of gender-based violence since October 2023*, Press Release, 13 de març del 2025.
72. UN OHCHR (setembre del 2025), *op. cit.*, par. 213.
73. UN OHCHR (març del 2025), *op. cit.*, par. 223.
74. *Ibid.*, par. 78-80. Entre altres elements, al seu informe de març del 2025, la comissió internacional de persones expertes de l'ONU analitza un grafit en hebreu que va aparèixer a Gaza després de la incursió terrestre israeliana que combina referències bíbliques amb missatges de venjança que al·ludeixen a la intenció d'un batalló de restaurar l'honor de Israel (*Shall he make our sister into a whore? 92808 brings the honour back to the people of Israel / Que potser convertirà la nostra germana en una prostituta? 92808 torna l'honor al poble d'Israel*).
75. La Comissió Internacional de Recerca Independent sobre el Territori Ocupat Palestí, inclòs Jerusalem Est i Israel, també ha investigat els abusos comesos per Hamàs i altres grups palestins el 7 d'octubre del 2023, i en dies posteriors, i ha conclòs que múltiples perpetradors van cometre violència sexual i de gènere en diverses localitats d'Israel.
76. PCHR, *PCHR Documents Testimonies of Systematic Rape and Sexual Torture in Israeli Detention against Released Palestinian Detainees*, 10 de novembre del 2025.
77. UN OHCHR (setembre del 2025), *op. cit.*, par. 65 a 67.
78. Al Jazeera, *The Take: Inside the attempted cover-up of Israel's Sde Teiman scandal*, 10 de novembre del 2025.

que moltes dones palestines seran reticents a denunciar aquest tipus d'incidents per vergonya, temor a respostes negatives o a ser culpabilitzades.⁷⁹ Aquest tipus d'accions connecten amb altres exemples d'usos de la violència amb intencionalitat de gènere que formen part de la pràctica habitual de les forces israelianes –per exemple, en les vexacions a homes palestins davant de les seves famílies, que busquen posar en qüestió el seu suposat rol de “protectors”–.

Les anàlisis de les evidències recopilades des de l'octubre del 2023 han portat a concloure que diverses formes de violència sexual i de gènere, incloses les violacions, s'han comès sota ordres explícites o amb l'encoratjament implícit d'alts càrrecs civils i militars israelians.⁸⁰ Organitzacions palestines han alertat que les dones a Jerusalem, Cisjordània i Gaza parlen de mètodes similars de tortura sexual, malgrat haver estat detingudes en diferents presons i per diferents unitats militars, i que la consistència en aquestes pràctiques, tant contra dones com contra homes, suggeriria una directiva àmplia per utilitzar la violència sexual com a mètode de tortura.⁸¹ A això s'hi suma que les condicions generals per a les preses i presos palestins a les presons israelianes s'han deteriorat de manera significativa des de l'octubre del 2023, seguint les instruccions del ministre de Seguretat Nacional israelià, Itamar Ben Gvir, responsable de presons i una de les figures més ultres del Govern de Netanyahu.

En aquest context, també s'ha subratllat l'existència d'un clima d'impunitat de les forces militars israelianes pel que fa a incidents de violència sexual i de gènere. De fet, algunes veus israelianes que han intentat denunciar aquest tipus d'abusos,⁸² fins i tot des de l'aparell militar israelià, han estat assenyalades per traïció,⁸³ mentre sectors israelians exigeixen que els soldats investigats per aquest tipus d'accions siguin qualificats com a “herois”.⁸⁴ El clima d'impunitat també s'aplica als colons israelians involucrats en

agressions que impliquen l'ús de violència sexual i de gènere contra població palestina. Aquest tipus de casos també s'han incrementat a Cisjordània, en molts casos en col·laboració amb les forces militars israelianes.⁸⁵

Finalment, en aquest àmbit, també cal esmentar els intents d'Israel per instrumentalitzar l'agenda de gènere –una pràctica que desplega des de fa anys a través d'accions que són assenyalades com *pinkwashing* i *purplewashing*–⁸⁶ i que també s'ha observat en el context de genocidi a Gaza. Per exemple, a través de la difusió d'imatges de soldats que enarboren banderes arc de Sant Martí enmig d'una Franja devastada –amb lemes com “*in the name of love*” (‘en nom de l'amor’)—, arrogant-se així una pretesa defensa del col·lectiu LGTBQI+,⁸⁷ com si fos possible avançar cap a la consolidació d'algun dret a través d'un genocidi.

Diverses formes de violència sexual i de gènere, incloent-hi violacions, s'han comès sota ordres explícites o amb l'alè implícit d'alts càrrecs civils i militars israelians

4. Altres violències invisibilitzades

En aquest escenari de genocidi, les organitzacions feministes palestines, activistes i veus del món acadèmic també han alertat sobre altres violències menys visibles i sobre la manera especial amb què afecten les dones i les nenes palestines. Les investigacions i la recopilació de dades encara es troben en fases inicials, però apunten a indicis d'interès i són útils per cridar l'atenció sobre les dimensions d'aquestes violències. Un element rellevant que indiquen alguns d'aquests estudis és la necessitat d'incorporar mirades interseccionals, que permetin analitzar les diferents facetes de la violència experimentada per les dones palestines, tenint en compte factors com l'edat, la presència de discapacitat, l'estatus marital o la situació econòmica, entre altres.⁸⁸ Sense pretensió (ni possibilitats) d'exhaustivitat, en aquest apartat s'enuncien alguns assumptes que organitzacions feministes i de drets humans han identificat com a temes de preocupació, tant pel que fa

79. Notes *webinar* WCLAC, 10 d'octubre del 2024.

80. UN OHCHR (març del 2025), par. 224.

81. Notes *webinar* WCLAC, 10 d'octubre del 2024.

82. *Haaretz*, “Sde Teiman Doctor Who Saw Abused Gazan Detainee: ‘I Couldn't Believe an Israeli Prison Guard Could Do Such a Thing’”, 30 de juliol del 2024.

83. Emma Graham-Harrison, “Israel's top military lawyer arrested after she admitted leaking video of soldiers' abuse”, *The Guardian*, 3 de novembre del 2025.

84. Emanuel Fabian, “Military Police raid IDF detention facility, 9 held, over ‘serious abuse of a detainee’”, *Times of Israel*, 29 de juliol del 2024.

85. L'informe de la comissió internacional d'experts de l'ONU sobre violència sexual i de gènere inclou un apartat específic amb detalls sobre els incidents que involucren colons israelians, UN OHCHR (març del 2025), *op. cit.*, par. 128-137.

86. En el context palestinoisraelià, el *pinkwashing* s'entén com una estratègia de propaganda del Govern israelià que explota el suport als drets de les persones LGTBQI+ per projectar una imatge progressista mentre, en paral·lel, aplica polítiques d'ocupació i apartheid que oprimeixen la població palestina. De manera similar, el *purplewashing* fa referència a l'estratègia que apel·la a l'ús dels drets de les dones i a la retòrica feminista per intentar promoure una imatge d'Israel com a país modern, defensor de la igualtat i que es diferencia d'altres contextos a l'Orient Mitjà, mentre intenta desviar l'atenció de les realitats resultants de l'ocupació militar i les polítiques discriminatòries contra la població palestina.

87. Emma Graham-Harrison, “No pride in occupation’: queer Palestinians on ‘pink-washing’ in Gaza conflict”, *The Guardian*, 16 de juny del 2024.

88. Guido Veronese *et al.*, “Intersectional violence against women in Gaza amidst genocide”, *Women's Studies International Forum*, volumen 110, maig-juny del 2025.

a la situació de Gaza com a Cisjordània. S'hi inclouen repercussions relacionades amb el desplaçament forçat i les restriccions de mobilitat, efectes en la situació econòmica de les dones i en el dret a l'educació de nenes i joves, conseqüències en matèria de violència de gènere en l'àmbit domèstic/familiar i quant a matrimonis de nenes i adolescents. Els esdeveniments des de l'octubre del 2023 també han tingut un impacte –tal com s'exposarà– en la feina i les agendes de les mateixes entitats feministes palestines.

A Gaza, tal com s'ha exposat, la violència, el bloqueig i els successius desplaçaments forçats han sotmès la població a una precarietat extrema. Com han emfatitzat grups feministes palestins, a la Franja pràcticament tota la població es trobava el 2025 en situació de pobresa i afrontava crisis múltiples.⁸⁹ Un quart de les llars sobrevivia amb tot just un dinar al dia; prop de 640.000 nens i nenes no tenien accés a educació formal,⁹⁰ en un context d'absència o accés mínim a altres serveis essencials, com aigua i latrines, o a la salut i, sovint, de pèrdua de les xarxes familiars i de suport habituals. En aquestes circumstàncies de supervivència, s'ha cridat l'atenció sobre la càrrega de cures que assumeixen les dones palestines com a cuidadores principals, segons els codis de gènere que hi ha a la societat palestina. Aquestes tasques s'han tornat exponencialment més demandants i estressants per a dones i nenes i, en particular, per a una nova generació de vídues –més de 16.000 des d'octubre del 2023, segons les estimacions de UN Women–⁹¹ que afronten la doble càrrega del dol traumàtic i la responsabilitat d'assumir la cura dels seus fills i filles i decisions vitals per al futur de les seves famílies en un escenari de gana, violència, devastació i serveis col·lapsats.

A això s'hi suma que, a causa de desigualtats preexistents i codis de gènere presents a la societat palestina –inclosa la percepció dels cossos femenins com a dipositaris de l'honor familiar–, en molts casos s'ha exacerbat el control per part d'integrants homes de les famílies, i això ha afectat la llibertat i la capacitat d'agència de dones i nenes.⁹² L'escenari de desplaçament forçat i amuntegament ha portat, per exemple, a limitar la mobilitat de dones i nenes o que a moltes se'ls exigeixi portar vel constantment per la presència d'altres homes i també per la perspectiva contínua d'haver-se d'escapar davant d'una nova

ofensiva israeliana. Alguns dels testimonis recollits per la comissió internacional d'experts independents de l'ONU són il·lustratius: “Havíem de portar el vel les 24 hores del dia. Érem 17 persones en una habitació, amb els meus cosins homes, així que el meu pare ens va dir a mi i a la meva germana que havíem d'anar sempre amb vel. A més, mai no sabíem si hauríem de deixar la casa sobtadament per un atac aeri. Estàvem constantment preparades per fugir”. En alguns casos, la decisió de portar el vel responia contínuament a una decisió conscient davant la probabilitat de perdre la vida. “Les dones a Gaza ho han perdut tot: membres

de les seves famílies, la casa, les escoles. Almenys volen controlar els seus cossos i mantenir la seva dignitat en la mort”.⁹³ Paral·lelament, organitzacions feministes i de drets humans han advertit sobre l'increment dels riscos de violència de gènere a l'àmbit domèstic/familiar, tenint en compte les restriccions de mobilitat i el col·lapse dels recursos d'assistència, acolliment i suport a les supervivents.

En el cas de Cisjordània, la multiplicació de les barreres i controls israelians als voltants i dins de ciutats i pobles –s'havien erigit prop d'un miler de noves barreres des de l'octubre del 2023 i fins a l'octubre del

2025–⁹⁴ ha suposat enormes dificultats de moviment per a la població. Aquests obstacles han augmentat els temps de durada dels trajectes i també les incerteses en els desplaçaments, ja que els llocs de control de les forces israelianes imposen esperes i tancaments que poden durar hores de manera discrecional. Aquestes circumstàncies han afectat especialment les nenes i els joves, ja que encoratgen els temors de les famílies que les seves filles no puguin tornar a casa o es vegin obligades a passar llargs temps d'espera a dins i/o fora de vehicles, en unes condicions insegures i no acceptables per als sectors més tradicionals i conservadors de la població. Aquest fet, juntament amb la intensificació dels atacs israelians en qualsevol moment del dia i les informacions sobre arrestos indiscriminats i pràctiques abusives de les forces israelianes –inclosos els registres invasius i l'obligació de desvestir-se o treure's el hijab en públic–, ha afavorit que moltes famílies decideixin vetar alguns dels desplaçaments de les seves filles, també cap a escoles i universitats.⁹⁵

Les entitats palestines han manifestat la inquietud pels efectes d'aquestes dinàmiques en el dret a l'educació de

89. WCLAC i al-Muntada, *Facing the Double Jeopardy of Colonial Occupation and Patriarchy: Palestinian Women Striving for Justice, Liberation, and Freedom*, Platform for Action Beijing+30, NGO Parallel Report Palestine – 2025, febrer del 2025, p. 32.

90. UN OCHA, *Reported impact snapshot: Gaza Strip*, 10 de desembre del 2025.

91. UN Women, *Facts & Figures: Two years of war on Gaza – the toll on women and girls*, 8 d'octubre del 2025.

92. UN OHCHR (març del 2025), *op. cit.*, par. 217.

93. *Ibid.*, par. 145-146.

94. Sam Mednick i Jalal Bwaitel, “Israel has erected nearly 1,000 barriers in the West Bank during the war in Gaza, group says”, *AP*, 30 d'octubre del 2025.

95. Entrevista amb professionals d'una organització feminista palestina.

nenes i joves i també per les repercussions econòmiques per a les dones palestines, en un context d'increment de la pobresa des de l'octubre del 2023. Els nivells de desocupació han augmentat a Cisjordània a causa de les restriccions de mobilitat i també per la revocació d'entre 100.000 i 140.000 permisos de treball per a palestins –la immensa majoria homes– que treballaven a Israel i en assentaments il·legals de Cisjordània.⁹⁶ Un estudi de l'organització palestina MIFTAH ha posat en relleu les afectacions de les restriccions de mobilitat a l'accés de les dones palestines als seus llocs de treball, mercats i serveis essencials. Moltes d'elles s'han vist afectades per l'increment en els costos de transport, han afrontat reduccions de salaris o directament han perdut la feina que tenien. La intensificació dels atacs de colons, en particular els que es produeixen al sector agrícola, també ha tingut conseqüències desproporcionades per a les dones. Treballadores palestines en aquest sector han informat d'atacs i múltiples formes de violència, incloses agressions físiques i la destrucció i el robatori d'equipaments. Aquest conjunt de dinàmiques ha portat més pobresa, atur, tensions familiars i més obstacles per a la gestió econòmica de les dones.⁹⁷ Davant d'això, moltes dones palestines exploren fórmules alternatives de treballar des de casa.

***Els matrimonis de
nenes palestines
s'han estès com a
mecanisme negatiu
d'afrontament, tant a
Gaza com a
Cisjordània***

Pel que fa a violència de gènere en l'àmbit domèstic/familiar a Cisjordània, les ONG feministes palestines assenyalen que durant els primers mesos de l'ofensiva israeliana a Gaza es va observar un descens de les denúncies. Segons professionals del sector, moltes dones comparaven la seva situació personal amb la violència extrema a la Franja i relativitzaven el seu patiment –“això meu no és res en comparació”–, però amb el transcurs dels mesos les denúncies s'han reactivat.⁹⁸

En un context marcat pel genocidi, el desplaçament forçat, les restriccions de moviment i el deteriorament de la situació econòmica de milers i milers de famílies, els matrimonis de nenes palestines s'han estès com a mecanisme negatiu d'afrontament, tant a Gaza com a Cisjordània. Diverses organitzacions feministes palestines han alertat sobre l'augment dels matrimonis de nenes i adolescents (*early marriages*), un fenomen preexistent a la societat palestina, però que s'ha incrementat des de l'octubre del 2023. Estudis recents indicaven una reducció relativa dels casaments de nenes en els darrers anys, encara que la prevalença d'aquest tipus de matrimonis era més elevada a Gaza que a Cisjordània.⁹⁹ El 2022, UNICEF

estimava que un 15% de les palestines contraia matrimoni abans dels 18 anys.¹⁰⁰

El moviment feminista palestí lluita des de fa anys per erradicar aquesta pràctica, considerada lesiva per als drets de les nenes, ja que compromet el seu dret a la salut, l'educació i les exposa a una major prevalença de violència de gènere, entre altres impactes. En el marc d'iniciatives per modificar normes discriminatòries s'havien produït alguns avenços, com el decret que el 2019 va augmentar l'edat mínima per al matrimoni als 18 anys per als dos sexes.¹⁰¹ No obstant això, la norma –que s'aplica només a Cisjordània a causa de la fragmentació dels cossos normatius que s'apliquen a Palestina–¹⁰² conté excepcions que s'han utilitzat per continuar amb la celebració de matrimonis de nenes.¹⁰³ Això havia portat les organitzacions feministes a qüestionar les valoracions oficials sobre l'impacte de la mesura, a denunciar la manca de criteris per aplicar excepcions i a exigir-ne l'eliminació total.¹⁰⁴

96. Per a més informació, vegeu Ihab Maharmeh, *Israel's Exploitation of Palestinian Labor: A Strategy of Erasure*, Al-Shabaka, 5 de gener del 2025; Al-Haq, *Field Focus: Subjugating Livelihoods – The Targeting of Palestinian Workers*, Al-Haq Monitoring and Documentation, 1 de maig del 2025; UN OHCHR, *Israel's financial stranglehold on the occupied Palestinian territory must end: UN experts*, Press Release, 15 de setembre del 2025; Isabelle Mandraud, “The tragedy of Palestinian construction workers, banned from Israel”, *Le Monde*, 24 d'octubre del 2025.
97. Tamara Tamimi i Osama Risheq, *Analytical Report of the Impact on Women's Economic Status and Participation in the Labour Market in the West Bank: Restriction of Freedom of Movement and Economic Property*, MIFTAH, 2025, p. 3.
98. Entrevista amb una professional d'una organització feminista palestina.
99. Segons dades del Palestinian Central Bureau of Statistics, el percentatge de dones menors de 18 anys en matrimonis registrats era de 21% a Gaza i 19% a Cisjordània el 2017. El 2020, aquesta proporció s'havia reduït a 19% a Gaza i 4,3% a Cisjordània. Aquesta tendència ha estat posada en qüestió per organitzacions feministes (vegeu la nota 87). Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS), *Child marriages (Percentage of female under the age of 18 registered marriages)*, PCBS, 4 d'abril del 2022.
100. UNICEF, *Child marriage in the Middle East and North Africa*, febrer del 2022.
101. La norma (Decret llei 21) va suposar passar de l'edat mínima de 15 anys en el cas de les noies i 16 en el cas dels nois, a 18 anys per a joves dels dos sexes.
102. Les dones i les nenes palestines estan subjectes a un conjunt variat de normatives que en alguns temes perpetuen pràctiques tradicionals i discriminatòries, en el marc d'un sistema legal fragmentat. Les lleis d'estatus personal (que regulen els assumptes relatius a la vida personal i familiar) són diferents a Gaza i Cisjordània, i a això s'hi suma la fractura política que ha determinat que Hamàs i l'Autoritat Palestina (AP) governin aquests territoris de manera separada i apliquin normes de manera dispar. Per a més informació, vegeu Pamela Urrutia, *Reptes de les lluites feministes a Palestina en un context postpandèmia*, Escola de Cultura de Pau i Associació Hèlia, juliol del 2022.
103. El Decret llei 21 estableix que els jutjats de la *sharia* (lleis islàmica) poden establir excepcions al criteri d'edat mínima si el matrimoni és considerat d'interès per ambdues parts. Diversos grups feministes palestins han denunciat que l'ús d'aquesta prerrogativa s'ha convertit en una pràctica habitual i han alertat que només entre el 2020 i el 2021 s'havien registrat més de 10.000 matrimonis de nenes a Cisjordània. Per a una anàlisi en profunditat d'aquest tema, vegeu Ayesha AlRifai i Reem Abu Hweij, *Between the Law and Dominant Culture: Child Marriage Legitimizes Violations of Their Rights*, Women's Studies Centre, 2023.
104. Les dades oficials de l'Autoritat Palestina indiquen un descens en els matrimonis de nenes i adolescents, que haurien passat del 20% el 2019 a l'11% el 2021 com a resultat del Decret llei 21. Tot i això, grups feministes palestins qüestionen aquest balanç i adverteixen que els matrimonis de nenes han continuat a un ritme preocupant i que, entre el 2020 i el 2021, un 32% dels contractes matrimonials a Cisjordània havien apel·lat a l'excepció i involucraven menors d'edat. WCLAC i al-Muntada, *Facing the Double Jeopardy of Colonial Occupation and Patriarchy: Palestinian Women Striving for Justice, Liberation, and Freedom*, Platform for Action Beijing+30 - NGO-Parallel Report Palestine, 2025.

Des de l'octubre del 2023, alguns estudis han començat a perfilar de quina manera el dramàtic escenari a Gaza exposa les nenes i adolescents palestines a més vulnerabilitats, i han identificat diversos factors que estan propiciant els matrimonis de nenes. La destrucció i el desplaçament forçat han portat milers de persones a conviure en condicions d'amuntegament a refugis, habitatges de familiars i assentaments plens de gom a gom. La convivència de joves dels dos sexes en espais molt reduïts, un tema molt sensible en el marc d'una societat gaziana majoritàriament conservadora, estaria propiciant que moltes famílies optin per casar les seves filles per qüestions d'honor, per evitar "vergonyes" en el futur. En alguns casos, el matrimoni també suposa accedir a un ajut econòmic o a un refugi més segur, que pot ser determinant en un context de devastació, extrema precarietat, projectes truncats i manca de perspectives de futur. En un escenari en què la vida quotidiana es redueix a la lluita per la supervivència diària, s'ha constatat l'increment de les pressions socials perquè les nenes palestines contreguin matrimoni abans dels 18 anys. Tot i que algunes poden considerar-ho com una via d'escapament, altres són reticents i manifesten les seves pors, conscients dels riscos associats a embarassos primerencs i a parts sense cap mena de garanties pel context a Gaza.¹⁰⁵ Un altre dels factors que afavoriria els casaments d'adolescents palestines és l'abaratiment dels costos d'aquestes cerimònies. Atès que no es poden fer celebracions, les barreres econòmiques per iniciar propostes de matrimoni s'han reduït, i això estaria accelerant els processos i portant famílies de nenes a acceptar proposicions a edats cada cop més primerenques.¹⁰⁶

En el cas de Cisjordània, els grups feministes palestins també han advertit que els matrimonis de nenes i adolescents estan augmentant —els activistes han observat aquesta tendència en zones tradicionals i conservadores com Nablús o Hebron—, com a resultat de les limitacions de moviment, la creixent reclusió de nenes i joves a casa seva, les conseqüències del declivi econòmic en les seves perspectives d'educació i l'abaratiment del cost dels casaments —moltes famílies senten que "és el moment de casar els seus fills i filles"—.¹⁰⁷ Aquesta tendència identificada per grups feministes palestins —"les excepcions s'estan convertint en la regla", adverteixen— es produeix en un context en què s'havien limitat les seves possibilitats de fer pedagogia

i sensibilitzar sobre les conseqüències negatives del matrimoni infantil, a causa de la suspensió de l'acord que hi havia entre l'Autoritat Palestina i la societat civil per treballar en aquest àmbit, en part per pressions de sectors ultraconservadors.¹⁰⁸ Tot i les dificultats, les organitzacions palestines que treballen pels drets de les dones i les nenes han continuat fent activitats de sensibilització i incidència sobre aquest tema.

La convivència de joves dels dos sexes en espais molt reduïts, un tema molt sensible en el marc d'una societat gazatí majoritàriament conservadora, estaria propiciant que moltes famílies optin per casar les filles per qüestions d'honor

Els efectes del deteriorament de la situació a Gaza i Cisjordània sobre la tasca de les organitzacions feministes palestines són una altra de les conseqüències menys visibles, però de rellevància, tenint en compte les repercussions en els seus equips, dinàmiques organitzatives, finançament, prioritats i agendes. No és possible abordar en aquest informe tots aquests impactes, però cal enunciar-ne alguns de manera il·lustrativa. Per exemple, en el cas de les entitats que treballen a Cisjordània, la intensificació de les restriccions de desplaçament ha obligat moltes organitzacions a adaptar les seves dinàmiques de treball. Moltes han augmentat les activitats i reunions en línia i busquen fórmules amb què esquivar les dificultats per fer visites sobre el terreny. D'altra banda, cal fer esment de les conseqüències en termes d'adaptació a les necessitats més immediates i urgents de la població. Després de la incursió militar terrestre israeliana a principis del 2025, organitzacions que treballen al nord de Cisjordània s'han bolcat en la recerca d'allotjament i assistència d'emergència a les milers de persones desplaçades a Yenín i Tulkarem, la majoria de les quals procedeixen dels camps de persones refugiades que hi ha a les dues localitats. Entitats que actuen en aquestes àrees han hagut de reorientar recursos per ajudar la població en la cobertura de les seves necessitats quotidianes més bàsiques, més enllà de les seves activitats habituals de suport psicosocial. A més, les organitzacions feministes palestines reconeixen que s'han vist obligades a modificar el llenguatge en alguns àmbits i a ometre les referències explícites a les qüestions de gènere, ja que en alguns espais s'hi ha instal·lat la idea que davant dels esdeveniments a Gaza "no és el moment" per abordar aquests temes.¹⁰⁹

Tot i els reptes ingents, les organitzacions feministes palestines han continuat la seva feina i han dedicat una part important dels seus esforços a documentar i denunciar els abusos perpetrats per Israel tant a Gaza com a Cisjordània, emfatitzant les conseqüències des

105. *Ibid.*

106. J. Vintges, B. Abu Hamad, N. Jones, *The gendered toll of armed conflict: how the genocide in Gaza is compounding girls' risks of child marriage and gender-based violence*, Policy brief, Gender and Adolescence: Global Evidence (GAGE), juliol del 2025.

107. Entrevista amb una professional d'una organització feminista palestina.

108. Per a més informació sobre el context d'aquesta mesura, vegeu Pamela Urrutia, *Reptes de les lluites feministes a Palestina en un context postpandèmia*, ECP - Associació Hèlia, juliol del 2022.

109. Entrevista amb professionals d'entitats feministes palestines Women's Studies Centre.

d'una perspectiva de gènere. Les entitats han trobat fórmules per esquivar les dificultats i han adaptat alguns dels seus processos per continuar amb el seu treball en xarxa i les activitats d'incidència. Així, per exemple, les entitats feministes palestines van col·laborar en l'elaboració de l'informe paral·lel de la societat civil sobre la implementació dels compromisos de la Declaració i la Plataforma d'Acció de Beijing.¹¹⁰ Al seu informe, publicat el 2025, no només revisen des d'una perspectiva crítica l'informe presentat per l'Autoritat Palestina sobre el compliment dels seus compromisos, sinó que també exposen les greus repercussions de la violència israeliana sobre les dones i les nenes palestines a Gaza i Cisjordània. Les organitzacions feministes palestines han persistit en les interpellacions a la comunitat internacional perquè actuï davant la violència i la persistent impunitat; han contribuït amb els seus informes al treball de recopilació d'antecedents per part de relatores de les Nacions Unides, i han traslladat les seves denúncies i demandes a fòrums internacionals centrats en temes com l'eliminació de totes les formes de discriminació i violències contra les dones –inclosa la violència sexual i de gènere– i l'agenda internacional Dones, Pau i Seguretat. Tot i les valoracions crítiques sobre aquesta agenda entre algunes feministes palestines, la commemoració del 25è aniversari de la seva posada en marxa es va convertir en un espai per amplificar les reivindicacions de les dones palestines amb la veu de Noura Erakat. En la seva al·locució, l'advocada palestina i nord-americana va insistir que la fi del genocidi no es pot produir a costa de la rendició de comptes i la justícia per als seus supervivents: “La supervivència del poble palestí no pot estar condicionada a la renúncia al nostre dret a construir un futur col·lectiu en aquesta terra, que fa que la vida valgui la pena”.¹¹¹

Reflexions finals

Les dades i les reflexions exposades al llarg de l'informe evidencien la relació de continuïtat del genocidi amb les violències inherents a les polítiques de colonització, ocupació i apartheid imposades per Israel a la població palestina. Sense pretensió d'exhaustivitat, s'han intentat sistematitzar les repercussions des d'una perspectiva de gènere en les vides, els cossos i les experiències de palestines i palestins, il·lustrant la gran varietat d'afectacions i la necessitat d'atendre-les. Tal com s'ha analitzat, la vulneració del dret a les vides palestines ha

assolit nivells exorbitants, amb un percentatge sense precedents de víctimes mortals entre les dones, els nens i les nenes palestins. Els homes palestins han estat sistemàticament assenyalats –i aniquilats– com a “combatents per defecte”, i molts han mort mentre feien activitats eminentment civils. Les pautes de la violència israeliana contra la població palestina han confirmat que les víctimes palestines han estat identificades i atacades principalment per la seva identitat com a palestins i palestines.

Els efectes del deteriorament de la situació a Gaza i Cisjordània a la feina de les organitzacions feministes palestines són una altra de les conseqüències menys visibles tenint en compte les repercussions en els seus equips, dinàmiques organitzatives, finançament, prioritats i agendes

Els impactes en la salut física i mental de la població palestina han estat extraordinaris i d'una gravetat notòria en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva de les dones i les nenes. Les repercussions han estat especialment crítiques per a les dones embarassades i que han parit enmig de la devastació, els atacs continus, el desplaçament constant, la fam i la manca d'atenció mèdica. El bloqueig i les privacions imposades deliberadament per Israel també han tingut efectes específics i desproporcionats en la salut i la dignitat de dones, adolescents i nenes palestines, en particular pel que fa a la higiene menstrual. El conjunt de pràctiques, polítiques i narratives deshumanitzants cap a la població palestina han confluït en l'ús per part d'Israel de la “violència reproductiva”, una violència que no és nova, però que s'ha intensificat fins a configurar el que s'ha denunciat com un “genocidi reproductiu” o “reprocidi”, que comporta la intenció deliberada d'afectar les capacitats de reducció física i social d'un grup, en aquest cas, el palestí. Les conseqüències en la salut mental del conjunt de la població palestina també són ingents, en un context caracteritzat pel trauma repetitiu, individual i col·lectiu i transgeneracional.

La violència sexual i de gènere també ha estat utilitzada per Israel, tal com s'ha exposat, com un mecanisme de tortura, humiliació i intimidació als presoners i presoneres palestins i contra el conjunt de població en general. I no només com una violència dirigida de manera individual, sinó com una eina de càstig col·lectiu que pretén fracturar i subjugar el conjunt de palestins i palestines. L'explotació per part d'Israel dels codis de gènere prevalents a la població palestina –i en particular de la noció d'honor associada als cossos de les dones– evidencia que no es tracta d'una pràctica nova, i fa témer també per una infradenúncia d'aquesta mena de vulneracions per part de les víctimes palestines, en un context marcat també per la persistent impunitat i per la instrumentalització d'Israel de l'agenda de gènere.

110. WCLAC i al-Muntada, *Facing the Double Jeopardy of Colonial Occupation and Patriarchy: Palestinian Women Striving for Justice, Liberation, and Freedom*, Platform for Action Beijing+30, NGO Parallel Report Palestine – 2025, febrer del 2025.

111. Noura Erakat, *Declaración en el debate abierto del Consejo de Seguridad de la ONU sobre Mujeres, Paz y Seguridad*, 6 d'octubre del 2025.

L'escenari de genocidi, a més, ha propiciat l'activació o aprofundiment d'altres violències i opressions que continuen sent menys visibles, com les relacionades amb els impactes de gènere dels successius desplaçaments forçats a Gaza i de les restriccions de mobilitat a Cisjordània, les repercussions en l'accés a l'educació i la seguretat econòmica de dones i nenes en un context d'empobriment acusat de la població palestina, les conseqüències pel que fa a la violència de gènere en l'àmbit domèstic i familiar i en particular pel que fa a l'augment de matrimonis de nenes palestines com a estratègia negativa d'afrontament, o els efectes en les pròpies activitats i agenda de les organitzacions feministes palestines davant les urgències i els canvis de prioritats que ha imposat l'escenari de genocidi. Aquests i altres temes –com els impactes específics en el col·lectiu LGTBIQA+, en les persones amb diversitat funcional, en les de més edat o en les que ja afrontaven situacions de vulnerabilitat prèvies per la seva situació econòmica o el seu estatus previ com a persones refugiades– continuaran requerint

La impunitat davant del genocidi, l'apartheid i l'ocupació constitueixen un risc i perillós precedent per a tota la humanitat, no només per a la població palestina

atenció i noves investigacions des d'una perspectiva interseccional.

Aquest informe ha buscat documentar i visibilitzar, però també contribuir a la reflexió col·lectiva sobre la urgència de mecanismes i polítiques que assegurin una rendició de comptes davant de l'ampli ventall d'abusos i crims d'una gravetat flagrant. Els fets i les dinàmiques analitzats confirmen la seva connexió amb els crims constitutius de genocidi dels quals s'acusa Israel: assassinar les persones integrants d'un grup, provocar-los danys físics i mentals greus, imposar condicions de vida calculades per a la seva destrucció total o parcial i imposar mesures per evitar els naixements dins d'un grup. La persistència de les polítiques i les pràctiques israelianes en el marc del seu projecte de colonialisme d'assentament no suposa una amenaça només per a la supervivència i els drets de la població palestina; la impunitat davant del genocidi, l'apartheid i l'ocupació constitueixen un risc i un precedent perillós per a tota la humanitat.